

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**TÜRK PATENT VE MARKA
KURUMU**

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2017

İÇERİK

TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU 2016 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	31

TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

2016 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	20
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	21
8.	EKLER.....	23

KISALTMALAR

BKK	Bakanlar Kurulu Kararı
EPO	Avrupa Patent Ofisi
GYMY	Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
KDV	Katma Değer Vergisi
KMYKK	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
MYMY	Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
PCT	Uluslararası Başvuru Ücreti
RG	Resmi Gazete
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TPE	Türk Patent Enstitüsü
TPEMUP	Türk Patent Enstitüsü Muhasebe Uygulama Programı
TÜRKPATENT	Türk Patent ve Marka Kurumu
WIPO	Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Türk Patent Enstitüsü (TPE), 06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulan ve Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişiliğine haiz, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na (KMYKK) ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir. Kuruluş Kanununda, Kamu İdaresine ilişkin hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.

“Türk Patent Enstitüsü” adı, 10 Ocak 2017 tarihli ve 29944 sayılı Resmi Gazete'de (RG) yayımlanarak yürürlüğe giren 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu ile "Türk Patent ve Marka Kurumu" ve “TPE” olan kısaltması da "TÜRKPATENT" şeklinde değiştirilmiştir. Bu nedenle Raporun ilerleyen bölümlerinde Kurum adı "TÜRKPATENT" olarak belirtilmiştir.

5000 sayılı Kanun kapsamında Kurumun elde ettiği gelirleri, işlemleri ve gayrimenkulleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaf kılınmakla beraber marka ve patent başvuruları için 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun (HK) 8 sayılı tarifesinde belirtilen harç miktarları, yapacağı hizmetler karşılığında alınacak ücretlerle birlikte TÜRKPATENT tarafından tahsil edilip, bu surette toplanan harçlar aylık olarak Maliye Bakanlığı'na aktarılmaktadır.

Enstitü, giderlerini hazine yardımı almadan, faaliyetleri kapsamında elde edilen gelirlerle karşılamaktadır. Kamu idaresinin kuruluş kanununda gelirleri sayılmış olup Enstitünün yapacağı hizmetler karşılığında elde edeceği gelirleri arasında Marka Gelirleri, Patent Gelirleri, Coğrafi İşaret Gelirleri, Endüstriyel Tasarım Gelirleri, Faydalı Model Gelirleri ve Entegre Devre Topoğrafya Gelirleri bulunmaktadır. Kurumun gelir-gider fazlası bir sonraki yıl bütçesine aktarılmaktadır.

Kurum, görevlerini yerine getirirken ihtiyaçları için bina inşa edilmesine, taşınır ve taşınmaz malları satın alınmasına veya kiralanmasına, bunların gerektiğinde satılmasına veya kiraya verilmesine Yönetim Kurulu vasıtasıyla karar vermektedir. Bunun yanı sıra Yönetim Kurulu, Enstitünün vereceği hizmetler karşılığında alınacak ücret tarifelerini hazırlayıp Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının uygun görüşü üzerine uygulamaya koymaktadır.

Kurum, muhasebe kayıt ve işlemlerini Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne (MYMY) tabi olarak yürütmekle yükümlüdür. Bu nedenle muhasebe kayıtları Say2000i'de takip edilmektedir. Kurum muhasebe kayıtlarını ayrıca Türk Patent Enstitüsü Muhasebe Uygulama Programında (TPEMUP) da takip etmiştir. Ancak 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporu üzerine Ekim ayı sonu itibariyle bu uygulamaya son verilmiş olup, sadece gelirlere ilişkin işlemlerde bu program kullanılmaktadır.

Kurumun kurumsal kodu 40.24 olup, 2016 yılı bütçesine ait ödenek cetvelinde yer alan bilgiler çerçevesinde, kurumsal sınıflandırmanın dördüncü düzeyine göre 10 harcama birimi ile örgütlenmiştir. Harcama birimlerinin mali işlemleri, Türk Patent Enstitüsü adlı ve 6820 kodlu tek bir muhasebe birimi tarafından kayıt altına alınmaktadır.

TÜRKPATENT'e 16/03/2016 tarih ve 29655 sayılı (Mükerrer) R.G'de yayımlanan 6682 sayılı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile giderleri için 2016 yılında toplam 62.157.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir.

Kamu İdaresinin faaliyet hesaplarından olan 600 Gelirler Hesabının 161.668.918,29 TL, 610 İndirim İade ve İskontolar Hesabının 431.316,93 TL, 630 Giderler Hesabının 78.223.614,40 TL olarak gerçekleştiği ve 2016 yılının 83.013.986,96 TL olumlu faaliyet sonucu ile kapandığı görülmüştür.

I. Gider Bütçesi:

2015 ve 2016 yılları TPE başlangıç ödeneği ile gider gerçekleşme tutarları aşağıda yer almaktadır.

2015 ve 2016 Yılları Bütçe Ödeneği ve Gider Gerçekleşmeleri

Bütçe Giderleri	2015 Yılı Başlangıç Ödeneği	2015 Yılı Gerçekleşme	2016 Yılı Başlangıç Ödeneği	2016 Yılı Gerçekleşme
01. Personel	20.573.000	21.688.280,69	24.584.000	25.666.172
02. Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Giderleri	2.677.000	2.818.443,11	3.308.000	3.359.935

03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.514.000	27.751.280,65	27.249.000	33.013.633
05. Cari Transferler	965.000	1.172.756,60	1.152.000	1.442.608
06. Sermaye Giderleri	2.650.000	3.760.172,74	5.864.000	3.862.552
Toplam	52.379.000	57.190.933,79	62.157.000	67.344.900

Personel giderleri için 2016 yılında Enstitü bütçesine 24.584.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemelerle 25.817.000 TL olan söz konusu ödeneğin 25.666.172 TL'si harcanmıştır. Personel giderlerinin yıl sonu ödeneğine göre harcama oranı % 99'dur.

Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri için Enstitü bütçesine 3.308.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemelerle 3.406.000 TL olan söz konusu ödeneğin 3.359.935 TL'si harcanmıştır. Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin yıl sonu ödeneğine göre harcama oranı % 99'dur.

Mal ve hizmet alım giderleri için Enstitü bütçesine 27.249.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde yapılan aktarma ve eklemelerle 35.809.600 TL olan söz konusu ödeneğin 33.013.633 TL'si harcanmıştır. Mal ve hizmet alım giderlerinin yıl sonu ödeneğine göre harcama oranı % 92'dir.

Cari transfer giderleri için Enstitü bütçesine 1.152.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde, yapılan aktarma ve eklemelerle 1.522.000 TL olan ödeneğin 1.442.608 TL'si harcanmıştır. Cari transfer giderlerinin yıl sonu ödeneğine göre harcama oranı % 96'dır.

Sermaye giderleri için Enstitü bütçesine 5.864.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde Dijital Arşiv Projesi için yetersiz kalan tertibe ödenek eklemesi yapılmış olup, yıl sonu toplam ödeneği 7.658.100 TL olmuştur. İdame ve yenileme harcamalarının öngörülenden daha düşük gerçekleşmesi nedeniyle ödeneğin 3.862.552 TL'si harcanmıştır. Sermaye giderlerinin, yıl sonu ödeneğine göre harcama oranı % 50'dir.

2016 yılında Enstitü bütçesine toplamda 62.157.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içinde yapılan aktarma ve eklemelerle yıl sonunda 74.212.700 TL olan söz konusu ödeneğin

67.344.900 TL'si harcanmıştır. Enstitü bütçe giderlerinin, yıl sonu ödeneğine göre harcama oranı % 91'dir.

II. Gelir Bütçesi:

2015 ve 2016 yılları TPE gelir bütçeleri başlangıç gelir tahmini ile yıllık gerçekleşme tutarları aşağıda yer almaktadır.

2015 ve 2016 Yılları Gelir Tahmini ve Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri	2015 Yılı Gelir Tahmini	2015 Yılı Gerçekleşme	2016 Yılı Gelir Tahmini	2016 Yılı Gerçekleşme
03. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	92.202.000	109.005.304,22	98.329.000	107.869.383,55
05. Diğer Gelirler	22.419.000	34.171.348,04	35.009.000	51.836.139,27
11. Değer ve Miktar Değişim Gelirleri	-	-	-	1.963.395,47
Toplam	114.621.000	143.176.652,26	133.338.000	161.668.918,29

2015 yılında gelir tahmini 114.621.000 TL iken 143.176.652,26 TL gelir elde edilmiştir. 2016 yılı gelir tahmini ise; 133.338.000,00 TL olup 161.668.918,29 TL gelir elde edilmiştir.

Enstitü gelirleri içerisinde en büyük pay toplam 65.441.329,83 TL ile % 40'lık oranla Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinden olan markalarla ilgili işlemlerden elde edilen gelirler olup, ikinci sırayı toplam 38.480.032,11 TL ile % 24'lük oranla Diğer Gelirlerden mevduat faiz gelirleri, üçüncü sırayı da toplam 35.161.603,60 TL ile % 22'lik oranla Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinden patent/faydalı modellerle ilgili işlemlerden elde edilen gelirler oluşturmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer

alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak

oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve

uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Mali Tablolarda Yer Alan Banka Hesabı ve Alınan Diğer Avanslar Hesabının Güvenilir Olmaması

Kurumun yıl sonu itibariyle Say2000i muhasebe kayıtlarındaki 102- Banka Hesabının bakiye tutarının, banka mutabakat tutarına uygun olarak düzeltilmesi için, 31.12.2016 Tarihli ve 20160012363 No'lu yevmiye kaydı ile muhasebe işlem fişi ekinde kanıtlayıcı belge olmadan 349- Alınan Diğer Avanslar Hesabından 1.498.452,77 TL iade yapılmış, 102- Banka Hesabından ise ilgililerine avanslar ödenmiş gibi gösterilerek yıl içerisindeki Banka Hesabına yapılan giriş kayıtlarındaki fazla tutar Banka Hesabından çıkış yapılarak bu hesap muhasebe ilke ve kurallarına uygun olmayan şekilde denkleştirilmeye çalışılmıştır.

Muhasebe, ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramlarına göre yürütülür. Bu kavramların açıklandığı GYMY'de "*tam açıklama*" ilkesi 5'inci maddenin (g) bendinde aşağıdaki şekilde açıklanmıştır:

" Mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenir."

MYMY'nin 17, 18 ve 19'uncu maddelerinde 102 Banka Hesabının işleyişi ve hesaba ilişkin işlemler açıklanmıştır.

5018 sayılı KMYKK'nın "*Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları*" başlıklı 61'inci maddesi muhasebe hizmetini; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleri olarak tanımlanmış ve bu işlemleri yürütenlerin muhasebe yetkilisi olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanun'un ilgili maddesi gereğince muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur.

Kamu İdaresinin Say2000i kayıtlarında düzeltme kaydı yapmadan önceki banka hesabının borç, alacak ve bakiyesi aşağıdaki gibidir.

Hesap Kodu	Borç Toplamı (TL)	Alacak Toplamı (TL)	Bakiye (TL)
102	1.762.179.601,40	1.244.918.225,17	517.261.376,23

Diğer taraftan, Kamu İdaresinin banka hesaplarında görülen çeşitli tahsilât ve ödemeler ile banka hesapları arasındaki para aktarımı gibi hareketlerin de muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

MYMY'nin "*Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları*" başlıklı 5'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca, gerçekleşen işlemlerin muhasebeleştirme belgeleriyle kaydedilmesi, belge olmadan kayıt yapılmaması esas olup Kamu İdaresinin yukarıda yer verilen muhasebe kaydının muhasebe ilkelerine uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar doğrultusunda; para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin, dolayısıyla TÜRK PATENT'in sorumluluğu altında bulunan tüm banka hesaplarının kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerinin muhasebe yetkilisinin sorumluluğunda gerçekleştirilmesi, muhasebe sisteminde takip edilmesi ve doğru gösterilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, veriler arasında farklılıkların bulunması malî işlemlerin kayıtlarında noksanlık bulunduğu ve raporlanmadığını göstermekte olup netice olarak Mali Tablolarda 10 Hazır Değerler Grubunda yer alan 102- Banka Hesabı 515.762.923,46 TL ve 349- Alınan Diğer Avanslar Hesabındaki 979.323,52 TL'lik tutarların güvenilir olmadığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; geçmiş yıllarda tüm banka hesaplarının 102-Bankalar Hesabında alt hesap kodları olmaksızın sadece ana hesap bazında izlenmesi nedeniyle banka hesaplarının kontrol edilmesinde birçok problem yaşandığı, bulguda yer alan tespitler üzerine bu hataların giderilmesi ve yeniden yapılmaması için 102-Bankalar Hesabı ile 105-Döviz Hesabında yer alan her banka hesabı için Say2000i programında ayrı ayrı alt hesap kodları açıldığı, bulgu doğrultusunda 2016 yılı sonunda Bankalarda fazladan açılmış 12 adet döviz ve 5 adet Türk Lirası olmak üzere toplam 17 banka hesabının kapatıldığı,

2017 yılında bankalar hesabına ilişkin muhasebe kayıtlarının banka hesap hareketlerine göre günlük olarak oluşturulduğu, gün sonunda banka hesap bakiyeleri ile Say2000i muhasebe kayıtları arasında fark bulunmadığı,

Ayrıca yıl sonunda banka hesap kayıtları ile muhasebe kayıtları arasında, muhasebe kayıtlarındaki tutarların fazla olması nedeniyle 31/12/2016 tarih ve 20160012363 nolu yevmiye fişi ile 349 Alınan Avanslar Hesabına borç, 102 Bankalar Hesabına alacak yazılmak suretiyle banka hesaplarından 1.498.452,77-TL çıkış yapılmış olmakla birlikte, 3 nolu bulguda da tespit edildiği üzere EPO payı olarak ödenen birinci ve ikinci çeyrek ödemelerinin (3.600.360,00-TL+ 3.295.365,00-TL,) toplam 6.895.725,00-TL'nin muhasebe kayıtlarına yansıtılmaması nedeniyle 102-Bankalar Hesabı muhasebe kayıtları, banka hesap ekstrelerindeki tutarlara göre 5.397.272,23-TL eksik bulunduğu,

2017 yılında tüm banka kayıtlarının Say2000i sistemine günü gününe girilerek hatalı uygulamanın düzeltilindiği,

ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında banka kayıtlarına ilişkin 2016 yılında yapılan hatalı uygulamanın düzeltilmesi için 2017 yılında alınan önlemler, yapılan işlemler açıklanmış ve hatalı uygulamanın 2017 yılından itibaren düzeltilindiği belirtilmiştir. Ancak 2016 yıl sonu itibariyle Say2000i muhasebe kayıtlarındaki 102- Banka Hesabının bakiye tutarının, banka mutabakat tutarına göre kanıtlayıcı belge olmadan 31.12.2016 Tarihli ve 20160012363 yevmiye no'lu muhasebe işlem fişi ile 1.498.452,77 TL azaltılmasına ilişkin açıklama yapılmamıştır. Sadece 3 nolu bulguda tespit edilen bankadan yapılan toplam 6.895.725,00-TL ödemenin muhasebe kayıtlarına yansıtılmaması nedeniyle 102 Banka Hesabı muhasebe kayıtlarının, banka hesap ekstrelerindeki tutarlara göre 5.397.272,23-TL eksik bulunduğu belirtilmiştir.

Kamu İdaresinin bulguya verdiği cevap değerlendirildiğinde; kurumun banka hesaplarında gerçekleşen hareketler ile Say2000i deki yıl sonu 102 Banka Hesabının borç/alacak toplamaları ve borç bakiyesi arasında farklılık bulunması, banka hareketlerindeki çıkışlar ile muhasebe kayıtlarındaki çıkışlar arasında uyumsuzluk olması ve kanıtlayıcı belge sunulmaksızın yıl sonunda muhasebe ilkelerine aykırı olarak toplu denkleştirme kaydı yapılması nedeniyle 102 Banka Hesabının denetime elverişli olmadığı, Bilançonun 10 Hazır

Değerler Grubunda yer alan 102 Banka Hesabındaki 515.762.923,46 TL ile 349 Alınan Diğer Avanslar Hesabındaki 979.323,52 TL'nin güvenilir olmadığı değerlendirilmiştir.

BULGU 2: Yurt Dışı Ofislere Yaptırılacak Araştırma ve İncelemeler İçin Tahsil Edilerek Gelir Kaydedilen Ücretlerin, Giderler Yapılmadan Ay Sonlarında Toplu Tutar Üzerinden Bütçe Gideri Kaydedilmesi

2015 yılı Denetim Raporuna konu edilen 329- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı işlemleri incelendiğinde, Yurt Dışı Araştırma ve İnceleme Ofisleri ile yapılan protokoller kapsamında, başvuru sahipleri/ vekilleri tarafından yurt dışında bulunan ofislere yaptırılması talep edilen araştırma ve incelemeler için TÜRKPATENT'in tahsil ettiği ücretlerin gelir kaydedildiği, ancak belirtilen hizmetler alınmadan, gider gerçekleşmeden ve bedeli ofislere transfer edilmeden önce ay sonlarında toplu olarak gider kaydedildiği ve ödeme yapılıncaya kadar 329- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabında yer aldığı,

Diğer taraftan 2016 Kasım ayından itibaren, daha önce gider kaydedilen bu tutarlardan gerçekleşen ve (209.078,37 + 115.849,30) olmak üzere toplam 324.927,67 TL ödemesi yapılan tutarın tekrar bütçe gideri olarak hesaplara dahil edildiği, dolayısıyla aynı ödeme için mükerrer gider kaydı yapılmış olduğu,

Tespit edilmiştir.

551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 2'nci maddesinde yer alan "*Enstitü'de tekniğin bilinen durumu ile ilgili araştırma raporu düzenlenmesi için gerekli teşkilat kuruluncaya kadar, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca Enstitü tarafından düzenlenmesi öngörülen tekniğin bilinen durumu ile ilgili araştırma raporu, milletlerarası niteliği tanınmış araştırma kuruluşları tarafından düzenlenir.*" hükmüne göre Yurt Dışı Araştırma ve İnceleme Ofisleri ile yapılan ve Kurum Yönetim Kurulunca onaylanan ikili protokoller kapsamında; TÜRKPATENT, başvuru sahipleri/vekilleri tarafından talep edilen araştırma ve incelemeler için ücret tahsil etmekte ve kurum geliri kaydedilmektedir. Araştırılacak veya incelenecek konuya ilişkin dosya, uzman tarafından gerekli şekli kontroller yapıldıktan sonra başvuru sahipleri/vekillerin tercih ettiği ilgili yurt dışı ofise gönderilmektedir. Bu aşamaya kadar yurt dışı ofislerden henüz araştırma veya inceleme hizmeti satın alınmamıştır. Dolayısıyla daha hizmet satın alınmadan tahsil

edilen ve fatura düzenlenmek suretiyle kurum geliri olarak muhasebe kaydı yapılan ücretlerin “Yurt dışı araştırma ve inceleme ücreti olarak daha sonra yurtdışına ödeme yapılacak...” gibi gerekçeler ile ödeme emri belgesi düzenlenerek gider gerçekleşmediği halde önceden bütçeye gider kaydı yapılması, hatalı bir uygulama olup 5018 sayılı KMYKK'nın aşağıda yer verilen 3, 50, 51 ve 33 üncü maddeleri ile GYMY'nin kavramlarından olan belgelendirme ve dönemsellik ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

5018 Sayılı KMYKK'nın “*Tanımlar*” başlıklı 3'üncü maddesinin (h) bendinde kamu gideri aynen “*Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri,.....*” şeklinde tanımlanmış olup,

“*Kayıt zamanı*” başlıklı 50'nci maddesinde; “*Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.*” Denilmektedir.

“*Kamu gelir ve giderlerinin yılı ve mahsup dönemi*” başlıklı 51'inci maddesinde de ; kamu giderlerinin tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesaplarında gösterileceği ve ödendiği yılda muhasebeleştirileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanunun “*Giderin gerçekleştirilmesi*” başlıklı 33'üncü maddesi ise, “*Bütçelerden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerekir. (Değişik son cümle: 22/12/2005-5436/10 md.) Giderlerin gerçekleştirilmesi; harcama yetkililerince belirlenen görevli tarafından düzenlenen ödeme emri belgesinin harcama yetkilisince imzalanması ve tutarın hak sahibine ödenmesiyle tamamlanır.*” Şeklindedir.

Diğer taraftan, GYMY'nin “*Temel Kavramlar*” başlıklı 5'inci maddesinde;

“*a-) Belgelendirme: Muhasebe kayıtları, gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılır.*

b-) Dönemsellik: Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde, henüz gerçekleşmeyen giderler için gider ve buna bağlı olarak bütçe gideri kaydının yapılması GYMY ve KMYKK hükümlerine uygun değildir.

Diğer taraftan 2016 Kasım ayı itibariyle, harcama birimi Patent Dairesi Başkanlığınca yurt dışı ofislerine yaptırılan araştırma veya incelemeler için yapılacak ödemelerle ilgili ödeme emri belgesi düzenlenmesi üzerine muhasebe birimince ilgili yurtdışı ofise ödeme yapılmak üzere bankaya talimat verilmesi üzerine gider kaydı yapılmaktadır. Bu şekilde yapılan muhasebe gider kaydı MYMY'ye uygun olmakla birlikte; yukarıda da ifade edildiği üzere ücretlerin tahsil edildiği ayın sonunda, toplam gelir tutarı üzerinden araştırma veya inceleme hizmeti alınmadığı halde daha önce bütçeye gider kaydı yapıldığından kurum hesaplarında aynı gider için mükerrerlik söz konusu olmaktadır.

Merkezi Yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe kayıt ve işlemlerini düzenleyen MYMY'de 32 Faaliyet borçları hesap grubunda yer verilen hesapların kamu idarelerinin ödeme emri belgesine bağlandığı halde henüz hak sahiplerine ödenemeyen bütçe emanetleri ve mevzuatına uygun olarak mal alınıp, hizmet gördürülerek gider gerçekleşmiş olmakla birlikte ödeneği bulunmaması nedeniyle ödenemeyen borçları ile kamu idarelerinin mal ve hizmet alış faaliyetleri dolayısıyla ortaya çıkan diğer borçlarının izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Bu Grupta yer alan 329- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı, faaliyet borçları hesap grubu içinde işlem gören bir hesap olup kamu idarelerinin mal ve hizmet alış faaliyetleri dolayısıyla ortaya çıkan diğer borçlarının takibi amacıyla ihdas edilmiş olup söz konusu hesap grubunda sayılan hesap kalemlerinden hiçbirinin kapsamına alınamayan ve vadesi bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı borçların izlenmesi için kullanılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereği bir giderin gerçekleşmesi ve muhasebeleştirilmesi için yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet olması ve de bedelinin ödenmesi gereklidir. Bu durumun istisnası KMYKK'nın 34'üncü maddesinde düzenlenmiş olup; Ödeme emri belgesine bağlandığı halde ödenemeyen tutarların, bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınacağı ve buradan ödeneceği öngörülmüştür. Ancak burada yurtdışı ofislere henüz araştırma veya inceleme hizmetleri yaptırılmamıştır. Bu nedenle ücretlerin tahsil edildiği ay sonlarında gelir toplam tutarı üzerinden bütçeye gider yazılarak ödenmek

üzere 329- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabına alınması mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, tahsil edilen ve gelir kaydedilen ücretlerin, araştırma veya inceleme hizmeti alınmadan ay sonlarında toplu gelir tutarı üzerinden gider kaydı yapılması ve 2016 Kasım ayı itibariyle de yurtdışı ofislerce yapılan araştırma veya inceleme hizmeti ücretlerinin ödenmesi için Patent Dairesi Başkanlığınca düzenlenen ödeme emri belgesine istinaden yapılan ödeme ve gider kaydı nedeniyle; 329- Diğer Çeşitli Borçlar, 630- Giderler, 830- Bütçe Giderleri ve 835- Gider Yansıtma Hesapları doğru veri üretmediğinden Mali Tablolarda yer alan bu hesaplar gerçek durumu yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda tespit edilen hatalı uygulamaya 2016 yılı Kasım ayından itibaren son verildiği ve Patent Dairesi Başkanlığı tarafından ödemeye ilişkin ödeme emri belgesinin muhasebe birimine ulaşmasından sonra bütçe gider kayıtlarının yapıldığı, bulgu doğrultusunda Kurum Başkanlık Makamının 28-04-2017 tarih ve 2017-IE-2718 sayılı yazısı ile hesabın ayrıntılı olarak incelenmesi için İç Denetim Biriminin görevlendirildiği, sonuç olarak geçmiş yıllarda hatalı yapılan muhasebe kayıtlarının bir daha tekrarlanmaması için gerekli önlemin alınarak muhasebe işlemlerinin, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve diğer mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılmakta olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak bulguda konu edilen hatalı uygulamaya 2016 Kasım ayı itibariyle son verilerek ödeme emri belgesine istinaden gider kaydı yapılarak yurtdışı ofislere araştırma ve inceleme hizmeti ücretlerinin idarenin cevabında ödendiği belirtildiğinden, hatalı uygulamanın sona erdiği anlaşılmaktadır. Ancak, bulguda belirtilen 329 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabının 2016 ve önceki yıllarda hatalı kullanılmasına ilişkin olarak Kurum Başkanlık Makamınca incelenmesi için İç Denetim Birimi görevlendirilmiş ise de; henüz incelemenin tamamlanmaması ve gerekli düzeltme kayıtlarının yapılmaması sebebiyle; Bilançoda yer alan 329-Diğer Çeşitli Borçlar Hesabındaki 2.114.140,30 TL tutar ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda bulunan 630-Giderler Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmiştir.

BULGU 3: Diğer Çeşitli Borçlar Hesabına Niteliğine Uygun Olmayan İşlemlerin Kaydedilmesi

Patent İşbirliği Antlaşması ve Antlaşmaya ilişkin Uygulama Yönetmeliğine göre

Kurumca kabul ofisi olarak alınan başvuru ve araştırma ücretlerinden Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı (WIPO)'ya transfer edilen (173.373,96+329.505,12+322.485,20+199.391,95) toplam 1.024.756,23 TL Uluslararası başvuru ücreti (PCT) ile Maliye Bakanlığı'na (Vergi Dairesi) 26.782,54 TL harcın ödemesi dolayısıyla toplam 1.051.538,77TL'nin hatalı olarak 329- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabına borç, banka döviz hesabına yatırılan 1.011,47 TL'lik döviz ve banka hesabında bulunan dövizler için yapılan 84.572,60 TL kur değerlemeleri olmak üzere toplam 85.584,07 TL'nin hatalı şekilde bu hesaba alacak kaydedilerek muhasebeleştirildiği anlaşılmıştır.

Ayrıca, Avrupa Patent Ofisi (EPO) payı olarak 1.çeyrek 3.600.360,00 TL, 2. Çeyrek 3.295.365,00 TL'nin gider kaydı yapılarak ödenmek üzere 329- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabına alacak kaydedilmiş ve 26.04.2016 ve 27.07.2016 tarihlerinde bankadan ödeme yapıldığı tespit edilmiştir. Ancak ödeme nedeniyle 329 nolu hesabın alacağından bu tutarın düşülmesi gerekirken, ödemeye ilişkin banka çıkış muhasebe kaydı yapılmadığından söz konusu tutarın daha sonra ödenmek üzere 329 nolu hesabın alacağında yer aldığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe kayıt ve işlemlerini düzenleyen MYMY'de 32 Faaliyet Borçları Hesap Grubunda yer verilen hesapların kamu idarelerinin ödeme emri belgesine bağlandığı halde henüz hak sahiplerine ödenemeyen bütçe emanetleri ve mevzuatına uygun olarak mal alınıp, hizmet gördürülerek gider gerçekleşmiş olmakla birlikte ödeneği bulunmaması nedeniyle ödenemeyen borçları ile kamu idarelerinin mal ve hizmet alış faaliyetleri dolayısıyla ortaya çıkan diğer borçlarının izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Bu Grupta yer alan 329- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı, faaliyet borçları hesap grubu içinde işlem gören bir hesap olup kamu idarelerinin mal ve hizmet alış faaliyetleri dolayısıyla ortaya çıkan diğer borçlarının takibi amacıyla ihdas edilmiş olup söz konusu hesap grubunda sayılan hesap kalemlerinden hiçbirinin kapsamına alınamayan ve vadesi bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı borçların izlenmesi için kullanılmaktadır.

Dolayısıyla, belirtilen mevzuat hükümleri gereği 329- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabına kaydedilecek işlemler arasında sayılmayan yukarıda belirtilen işlemlerin bu hesaba kaydedilerek tahsil edilmesi, ödenmesi veya takibinin yapılması mümkün değildir. Ayrıca, EPO payı olarak birinci ve ikinci çeyrek için (3.600.360,00 TL+ 3.295.365,00 TL) toplam

6.895.725,00 TL ödeme yapıldığı halde muhasebe kaydı ile 102 Banka Hesabından çıkış yapılması gerekirken bu kaydın yapılmadığı tespit edilmiş ve aynı tutarın ödenmek üzere 329 hesabın alacağında yer aldığı görülmüştür. Dolayısıyla kayıtlarda eksiklik ve hata bulunmaktadır.

Bu şekilde yapılan hatalı ve eksik muhasebe kayıtları ile 329- Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı ile birlikte 105-Döviz, 349-Alınan Diğer Avanslar, 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar, 630-Giderler ve 102-Banka Hesabında hataya neden olduğundan Mali Tablolarda yer alan bu hesapların gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda tespit edilen hatalı uygulamanın 2016 yılı Kasım ayından itibaren yapılmadığı ve 329 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabının kullanılmadığı, bunun yanı sıra, bulgu doğrultusunda Kurum Başkanlık Makamının 28-04-2017 tarih ve 2017-IE-2718 sayılı yazısı ile bu hesabın ayrıntılı olarak incelenmesi için İç Denetim Biriminin görevlendirildiği, sonuç olarak geçmiş yıllarda hatalı yapılan muhasebe kayıtlarının bir daha tekrarlanmaması için gerekli önlemin alınarak muhasebe işlemlerinin, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve diğer mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılmakta olduğu, belirtilmiştir.

Sonuç olarak bulguda tespit edilen hatalı uygulamalara 2016 yılı Kasım ayından itibaren son verildiği ve 329-Diğer Çeşitli Borçlar Hesabının kullanılmadığı anlaşılmıştır. Ancak, muhasebe kayıtlarında hatalı kullanılan bu hesap, Kurum Başkanlık Makamınca incelenmesi için İç Denetim Birimi görevlendirilmiş ise de; henüz incelemenin tamamlanmaması ve geçmişe dönük gerekli düzeltme kayıtlarının yapılmaması sebebiyle; Bilançoda yer alan 329-Diğer Çeşitli Borçlar Hesabındaki 2.114.140,30 TL tutar ile 102-Banka, 105-Döviz, 349-Alınan Diğer Avanslar, 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesapları ile Faaliyet Sonuçları Tablosundaki 630-Giderler Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmiştir.

BULGU 4: Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası ile Yapılan İkras Anlaşması (Endüstriyel Teknoloji Projesi) Çerçevesinde Önceki Yıllarda Alınan Hibenin, Kurum Borcu Olarak Mali Tablolarda Yer Alması

Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası İle Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan ve 1 Ekim 1999 tarihli ve 23833 sayılı RG'de yayımlanan 99/13330 sayılı Bakanlar Kurulu

Kararı ile yürürlüğe giren İkraz Anlaşması (Endüstriyel Teknoloji Projesi) kapsamında TÜRKPATENT için 14.400.000 Amerikan Doları tahsis edilmiştir. Bu Anlaşma kapsamında TÜRKPATENT'in kullanımına tahsis edilen ikraz hasılatı, proje kapsamında yapılan harcamaları karşılamak üzere T.C Merkez Bankası'nda Enstitü adına açılan Özel Hesaba kullanım için tahsis edilmekte ve ilgililere ödeme yapılmaktadır. Kurum, bu hesaba gelen tutarları ve yapılan harcamaları 410- Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar ve 310- Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hesaplarında takip etmiş ve %25'lik 3.680.812,07 Dolar kredi tutarının taksit ödemelerini 2016 yılında bitirmiştir. Ancak, yapılan incelemede, proje tutarının %75'lik kısmı hibe olduğu halde daha önceki yıllarda dış mali borç gibi hatalı şekilde 410- Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar Hesabında takip edildiği ve Mali Tablolarda bu hesabın alacağında 14.283.277,78 TL bulunduğu görülmüştür.

MYMY'nin 410- Dış mali borçlar hesabının niteliğini düzenleyen 324'üncü maddesinde;

“(1)Dış malî borçlar hesabı; kanunların verdiği yetkiye dayanılarak Devlet adına Hazine Müsteşarlığı tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından, belirli bir geri ödeme planına göre geri ödenmek üzere sağlanan ve gerek genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri tarafından kullanılan, gerekse genel bütçe dışı idare veya kuruluşlara ikrazen kullandırılan dış borç anaparaları, dış borç geri ödeme tutarları ile geri ödemelerde değişken havuz birimi katsayısı uygulanması söz konusu olduğunda ortaya çıkan farkların....., izlenmesi için kullanılır.”

Hükmü yer almaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümleri, kuruluşlara ikrazen kullandırılan dış borçların takibine ilişkin olup hibelerle ilgili değildir.

MYMY'nin 600 Gelirler hesabının niteliğini düzenleyen 393'üncü maddesinde; *“Gelirler hesabı, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın tahakkuk eden her türlü gelirin izlenmesi için kullanılır.”*

Bu hesabın işleyişini düzenleyen 394'üncü maddenin (1) fıkrasının 9 numaralı bendinde de *“Muhasebe birimlerinde bağış ve yardım olarak tahsil olunan paralar bir taraftan bu hesaba alacak, ilgili hesaba borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına*

alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.”

Şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Dolayısıyla, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası tarafından verilen Endüstriyel Teknoloji Projesi tutarının %75’lik kısmı hibe olduğundan, hibe tutarının özel hesaba aktarılması ve kurum geliri olarak kaydedilmesi gerekirken tamamının 410- Dış Mali Borçlar Hesabında takip edilmesi nedeniyle, Mali Tablolarda 14.283.277,78 TL hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulgu konusunda Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünden şifahi ve yazılı görüş alındığı, bu görüşler doğrultusunda 410-Dış Mali Borçlar Hesabında yer alan tutarın 500- Net Değer Hesabına alacak kaydedilerek 16/05/2017 tarih ve 20170005002 nolu muhasebe işlem fişi ile düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak 410-Dış Mali Borçlar Hesabına ilişkin 14.283.277,78 TL’lık hata, 16/05/2017 tarih ve 20170005002 yevmiye nolu muhasebe işlem fişi ile bu hesaptan çıkış yapılarak 500-Net Değer Hesabı kullanılarak düzeltilmiştir. Ancak bu kayıt 2017 yılında yapılmış olduğundan, Bilançoda yer alan bu hesaplarda 14.283.277,78 TL’lık hata bulunmaktadır.

BULGU 5: Kurumun Bağlı Olduğu Bakanlığa Tahsis Edilen Taşınmazın Muhasebeleştirilmemesi

Mülkiyeti Kuruma ait “Necatibey Caddesi No:49 Kızılay/ANKARA” adresinde bulunan ve 9.561.756,85 TL kayıtlı değeri olan bina, Başbakanlığın 03.10.2012 tarih ve 11843 sayılı onayı ve Yönetim Kurulu Kararı ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na bedelsiz tahsis edilmiştir. Ancak bu binanın, tahsis edilen kurumun muhasebe kayıtlarında izlenmesi ve amortisman ayrılması gerekirken, 252- Binalar Hesabında kayıtlı olduğu ve amortisman ayrıldığı tespiti yapılmıştır.

MYMY’nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemlerin düzenlendiği “252 Binalar Hesabı” başlıklı 175’inci maddesinde; Binalar Hesabının, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup, 176’ncı maddesinde ise

hesabın işleyişi ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. Söz konusu maddenin (1)/b- 4'üncü bendinde “ *Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500- Net Değer Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500- Net Değer Hesabına alacak, 257- Birikmiş Amortismanlar hesabına borç kaydedilir.*” denilmektedir.

Kamu idareleri bazında ve konsolide verilerden genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri düzeyinde malî rapor, tablo ve istatistiklerin üretilip, belirlenen sürelerde yayımlanmasına imkân verecek detayda ortak yardımcı hesapların oluşturulması ve detaylı hesap planlarının hazırlanmasında kamu idarelerinin uyacakları usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 41 Sıra No'lu Genel Tebliği eki olan “Detaylı Hesap Planı Ortak Yardımcı Hesaplar Tablosu” incelendiğinde; kamu idaresinin diğer kamu idarelerinin kullanımına tahsis edilen taşınmazların, “252.02 Kamu İdaresinin tahsis Ettiği Taşınmazlar” yardımcı hesabının detaylarında izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle, tahsis edilen bu binanın kurumun muhasebe kayıtlarında izlenmemesi ve amortisman ayrılması, gerek muhasebenin temel kavramları arasında yer alan tam açıklama ilkesine (mali tabloların, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmesi), gerekse yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerine aykırı olup, Mali Tablolarda yer alan 252- Binalar, 257- Birikmiş Amortismanlar ve 500- Net Değer Hesabı doğru veri üretmediğinden Mali Tablolarda yer alan bu hesaplar gerçek durumu yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulgu doğrultusunda Türk Patent ve Marka Kurumu Yönetim Kurulunca, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına tahsis edilen binaya ilişkin muhasebe kayıtlarının 02/05/2017 tarih ve 20170004473 sayılı muhasebe işlem fişi ile 02/05/2017 tarih ve 20170004477 sayılı muhasebe işlem fişi yapıldığı ve belgelerin ekte sunulduğu, bu suretle Bakanlığa tahsis edilen binaya ilişkin muhasebe kayıtlarının Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve diğer mevzuat hükümlerine uygun şekilde 500- Net Değer Hesabı kullanılarak 252-Binalar Hesabı ve 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabından çıkış yapıldığı, belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresince; mülkiyeti Kuruma ait 9.561.756,85 TL kayıtlı değeri olan, Başbakanlığın onayı ve Kurum Yönetim Kurulu Kararı ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji

Bakanlığı'na bedelsiz tahsis edilen binaya ilişkin olarak; bulgu doğrultusunda 2017 yılında Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak gerekli kayıtların yapıldığı anlaşılmıştır. Ancak bu kayıtlar 2017 yılında yapıldığından, Bilançoda yer alan 252-Binalar Hesabı, 257-Birikmiş Amortismanlar (-) ve 500- Net Değer Hesapları hata içermektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Patent ve Marka Kurumu 2016 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdıği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Vadeli Mevduat Faiz Gelirleri Muhasebe Kayıtlarının Gayri Safi Tutar Yerine Net Tutar Üzerinden Yapılması

2015 yılı denetiminde tespit edilen vadeli mevduat hesaplarına tahakkuk ettirilen faiz gelirlerinden tevkif edilen gelir vergisi tutarlarının 2016 yılı Ekim ayına kadar eksik ve hatalı muhasebeleştirildiği görülmüştür.

GYMY'nin "*Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkesi*" başlıklı 6'ncı maddesinin (a) fıkrasında ise;

"Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur."

"*Gayri safilik ilkesi*" başlıklı 39'uncu maddesinde;

"Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir."

Denilmektedir.

MYMY'nin 19'uncu maddesinde 102 Banka hesabının işleyişi düzenlenmiş olup faiz gelirlerinin muhasebeleştirilmesi aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

"a) Borç/8) Muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630- Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600- Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181- Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805- Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir."

Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67'nci maddesinde mevduat faizlerinden banka

tarafından %15 oranında gelir vergisi kesintisi yapılacağı hükme bağlanmıştır. Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği uyarınca uzun vadeli kaynakların değerlendirilmesi sonucunda elde edilen faiz gelirlerinden banka tarafından tevkif edilen 6.468.854,36 TL MYMY hükmü gereği Kamu İdaresi için bir gider unsuru olup, 630 - Giderler Hesabında izlenmelidir.

Yapılan hatalı kayıtlar nedeniyle Mali Tablolarda yer alan 102- Banka, 810- İskonto ve iadeler, 805- Gelir Yansıtma, 800- Bütçe Gelirleri, 600- Gelirler ve 630 Giderler Hesaplarında hata bulunmaktadır.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda tespit edilen hatalı uygulamanın tekrarlanmaması için gerekli önlemlerin alındığı, 2016 yılı Kasım ayı itibariyle bu uygulamaya son verildiği, 2017 yılında vadeli hesaplara ait faiz gelirlerinin muhabeleştirilmesinde hata bulunmadığı, konuya ilişkin muhasebe işlemlerinin, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve diğer mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılmakta olduğu, belirtilmiştir.

Sonuç olarak bulguda konu edilen hatalı uygulamaya 2016 yılı Kasım ayı itibariyle son verildiği ve 2017 yılında yapılan muhasebe kayıtlarının Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yapıldığı anlaşılmıştır. Ancak mevzuata uygun kayıtlar 2017 yılında yapıldığından, Bilançoda yer alan 102-Banka Hesabı ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda bulunan 600-Gelirler Hesabı ve 630-Giderler Hesabında hata bulunmaktadır.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.24 Adı : TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ		Yıl : 2016	
AKTİF HESAPLAR	N Yılı 2016	PASİF HESAPLAR	N Yılı 2016
1 DÖNEN VARLIKLAR	534.287.574,46	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	12.279.598,51
10 HAZİR DEĞERLER	527.675.914,42	32 FAALİYET BORÇLARI	2.114.140,30
102 BANKA HESABI	515.782.923,46	329 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	2.114.140,30
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-32,33	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	978.215,81
105 DÖVİZ HESABI	11.813.023,29	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	46.757,00
12 FAALİYET ALACAKLARI	66.291,92	333 EMANETLER HESABI	931.458,81
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	66.291,92	34 ALINAN AVANSLAR	979.323,52
14 DİĞER ALACAKLAR	410.133,51	349 ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	979.323,52
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	410.133,51	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	8.207.918,88
16 ÖN ÖDEMELER	1.184.450,95	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	8.207.918,88
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1.184.450,95	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	16.900.497,96
18 GELECEK AYLARA AIT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	4.950.783,66	41 UZUN VADELİ DİŞ MALİ BORÇLAR	14.283.277,78
181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	4.950.783,66	410 DİŞ MALİ BORÇLAR HESABI	14.283.277,78
2 DURAN VARLIKLAR	40.628.911,19		2.617.220,18
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	40.628.911,19	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	2.617.220,18
252 BİNALAR HESABI	46.280.030,57	5 ÖZ KAYNAKLAR	545.736.389,18
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	931.471,55	50 NET DEĞER	396.105.221,36
254 TAŞITLAR HESABI	649.496,02	500 NET DEĞER HESABI	396.105.221,36
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	5.884.337,74	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	208.260.684,56
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-13.116.397,69	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	208.260.684,56
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-141.643.503,70
260 HAKLAR HESABI	7.627.282,59	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-141.643.503,70
266 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-7.627.282,59	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	83.013.986,96
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	83.013.986,96
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	7.235,03		
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-7.235,03		
AKTİF TOPLAMI	574.916.485,65	PASİF TOPLAMI	574.916.485,65
Bilanço Dipnotları :			
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	2.482.672,00		
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	2.482.672,00		
920 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI	2.843.786,54		
921 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	2.843.786,54		
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	51.092,14		
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	51.092,14		

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu :40.24

Adı :TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ

YILI : 2016

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)
630		GİDERLER HESABI		78.223.614,40	600		GELİRLER HESABI		161.668.918,29
630	01	Personel Giderleri		25.665.938,58	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri		107.869.383,55
630	01	01	Memurlar	20.347.571,54	600	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	107.869.383,55
630	01	02	Sözleşmeli Personel	5.207.665,74	600	03	06	Kira Gelirleri	0,00
630	01	04	Geçici Personel	8.937,50	600	05	Diğer Gelirler		51.836.139,27
630	01	05	Diğer Personel	101.763,80	600	05	01	Faiz Gelirleri	38.480.032,11
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		3.359.935,43	600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	13.356.107,16
630	02	01	Memurlar	2.593.222,22	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri		1.963.395,47
630	02	02	Sözleşmeli Personel	766.713,21	600	11	01	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	1.933.378,93
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri		28.295.993,44	600	11	02	Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlenmesinde Oluşan Olumlu F	127,19
630	03	02	Tüketime yönelik mal ve malz, Gideri	1.600.994,12	600	11	06	Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsi Borç Stokundaki Azalış	29.444,32
630	03	03	Yolluklar	529.474,88	600	11	07	Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsinden Alacaklardaki Artı	445,03
630	03	04	Görev giderleri	1.540.669,15	610	İNDİRİM, İADE ve İSKONTOLAR HESABI		431.316,93	
630	03	05	Hizmet alımları	22.815.208,30	610	03			431.316,93
630	03	06	Temsil ve tanıtım giderleri	1.448.241,79	610	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirlerinden İadeler	431.316,93
630	03	07	Menkul Mal, Gayri Maddi Hak Alım Bakım ve Onarım Giderleri	105.664,90	NET GELİR TOPLAMI				161.237.601,36

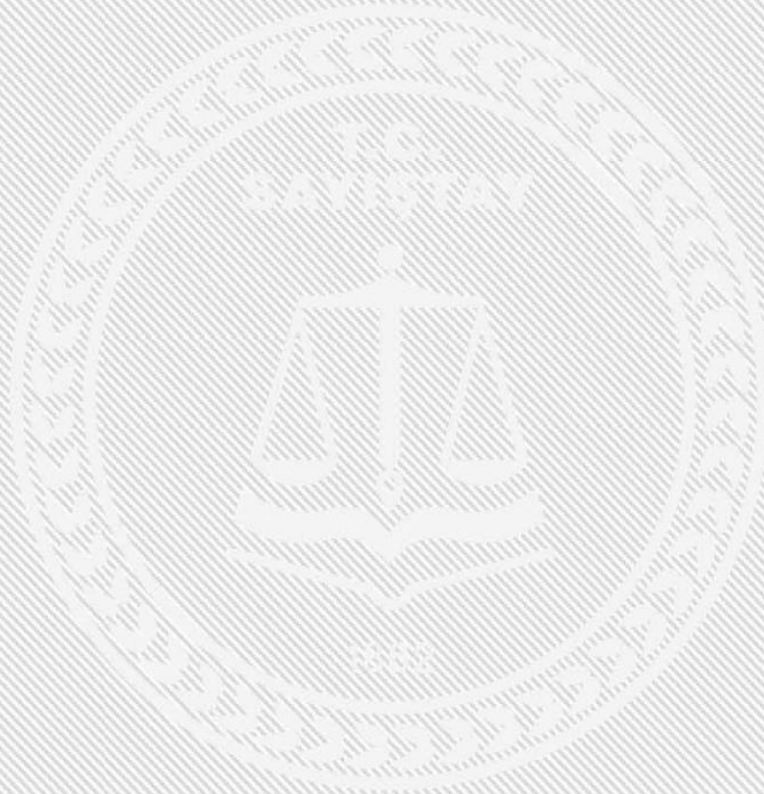
630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	236.447,88						
630	03	09	Tedavi ve Cenaze Giderleri	19.292,42						
630	05		Cari Transferler	1.441.420,89						
630	05	01	Görev Zararları	952.071,06						
630	05	06	Yurt Dışına Yapılan Transferler	178.967,74						
630	11		Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	1.377.632,28						
630	11	01	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkları	1.238.588,31						
630	11	06	Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsi Borç Stokundaki Artış	47.277,88						
630	11	07	Kur Değişikliği Nedeniyle Döviz Cinsinden Alacaklardaki Azal	91.766,09						
630	12		Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	6.152.850,30						
630	13		Amortisman Giderleri	10.231.232,37						
630	13	01	Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	5.431.190,43						
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri	4.800.041,94						
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.393.080,40						
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	1.298.329,45						
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme	14.013,00						
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	30.223,05						
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	35.298,00						
630	14	07	Yiyecek	143,50						
630	14	08	İçecek	11.392,89						
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	1.586,51						
630	14	13	Yedek Parçalar	2.094,00						
630	15		Karşılık Giderleri	305.530,71						
630	15	04	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	305.530,71						
GİDERLERİN TOPLAMI				78.223.614,40						
GİDERLER TOPLAMI (A)		78.223.614,40								
GELİRLER TOPLAMI (B)		161.668.918,29								
İNDİRİM, İADE, İSKONTO TOPLAMI (C)		431.316,93		NET GELİR (D=B-C)		:161.237.601,36		FAALİYET SONUCU D-A		83.013.986,96

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

2016 YILI

PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	31
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	33
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	33
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	33
5. GENEL DEĞERLENDİRME	35
6. DENETİM BULGULARI.....	39

1. ÖZET

Bu rapor, TÜRKPATENT'in performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

TÜRKPATENT'in hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2012-2016 Stratejik Planı,
- 2016 Yılı Performans Programı,
- 2016 Yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

2012-2016 Stratejik Planı 2014 yılı denetiminde incelenmiştir.

Performans esaslı bütçeleme sistemi gereği Kurumun hazırladığı 2016 Yılı Performans Programı ve 2016 Yılı Faaliyet Raporu, raporlama gerekliliklerine uyum kriterleri (mevcudiyet, zamanlılık, sunum) açısından incelenmiş ve bu incelemenin sonucunda;

Faaliyet Raporunun ve Performans Programının mevcudiyet, sunum ve zamanlılık kriterlerini karşıladığı görülmüştür.

Yukarıda sayılan dokümanlardan Performans Programı, performans bilgisinin içeriğine yönelik kriterlerden ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlanma açısından değerlendirilmiş ve aşağıda belirtilen husus hariç bu kriterleri karşıladığı görülmüştür.

Ancak, performans göstergelerinden; Stratejik Amaç 4. “Kurumsal Kapasiteyi Sistemik Olarak Güçlendirmek” olan amacı gerçekleştirmek için belirlenen performans hedefi;

- “Personelin niteliği ve niceliği arttırılacaktır.” olanın performans göstergesi “4.

Hizmetiçi eğitimlere ayrılan kaynak miktarı 2016 yılı 170.000 TL” ,

- “Fiziksel ve teknolojik altyapı gereksinimler doğrultusunda güçlendirilecektir.” olanın “1. Kurumun fiziksel olanaklarının ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik düzenlemeler için kullanılan kaynak miktarı 2016 yılı 2.890.000, 2. Enstitünün donanım altyapısına kullanılan kaynak miktarı (TL) 300.000 TL”

Şeklinde belirlenen göstergeler çıktı/sonuç odaklı olmayıp performans hedefi ile ilgili değildir. Bu nedenle ilgililik kriterini karşılamamaktadır.

Faaliyet Raporu ise performans bilgisinin içeriğine yönelik kriterlerden tutarlılık, doğrulanabilirlik, geçerlilik/ikna edicilik açısından incelenmiştir.

Faaliyet Raporu üzerinde, performans bilgisinin içeriğine yönelik yapılan değerlendirme neticesinde;

Performans bilgisinin Kurum tarafından kullanılmakta olan uygulama yazılımlarından elde edilen verilerle uyumlu olduğu,

Faaliyet Raporunda yer alan hedef ve göstergelerin Performans Programında yer alan hedef ve göstergelerle tutarlı olduğu,

Kanaatine varılmıştır.

Faaliyet Raporunda, planlanan ve gerçekleşen performans arasında sapma olduğu durumlarda meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verildiğinden geçerlilik/ikna edicilik kriterini karşılamaktadır.

Veri kayıt sisteminin incelenmesinde; ayrı bir veri kayıt sistemi olmamakla beraber, performans göstergeleriyle ilgili veriler kullanılmakta olan uygulama yazılımlarından elde edilmektedir. Bu şekilde üretilen verilerin, performans bilgisinin gerçekleştirmeleri doğru ve tam olarak yansıttığı, göstergenin tanımına dayalı olarak gerçekleştirmelerle ilgili olmayan hususları içermediği ve dahil edilmesi gereken herhangi bir hususu dışarıda bırakmadığı görülmüştür.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, TÜRKPATENT'in yayımladığı 2012-2016 Stratejik Planı, 2016 Yılı Performans Programı ve 2016 Yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2016 yılı performans denetimi kapsamında, TÜRKPATENT'in yayımladığı 2016 Yılı Performans Programı ve 2016 Yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Denetim yukarıda sayılan iki belge üzerinden kamu idaresinin raporlama gerekliliklerine uyumunun değerlendirilmesi, bu belgelerde sunulan performans bilgisinin değerlendirilmesi ve performans bilgisinin üretilmesi için kullanılan veri kayıt sistemlerinin değerlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir.

STRATEJİK PLAN

Kurumun 2012-2016 Stratejik Planı 2014 yılı denetiminde değerlendirildiği için 2016 yılı denetiminde incelemeye alınmamıştır.

Stratejik Planın süresi bittiğinden, Kurumun Stratejik Plan İzleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından 2016 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla genel bir değerlendirme yapılmış ve Nihai İzleme ve Değerlendirme Raporu düzenlenmiştir.

PERFORMANS PROGRAMI

TÜRKPATENT'in 2016 Yılı Performans Programında dört (4) adet performans hedefi, bu hedeflere ulaşmak için de seksen beş (85) adet performans göstergesi belirlenmiştir.

Performans Programının Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik ve Performans Programı Hazırlama Rehberine göre yapılan değerlendirmede:

Mevcudiyet: 5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi hükümleri çerçevesinde, TÜRKPATENT'in 2016 Yılı Performans Programının mevcut olduğu tespit edilmiştir.

Zamanlılık: Belirtilen Yönetmeliğe göre, Merkezi Yönetim kapsamındaki kamu idareleri hazırladıkları performans programlarını bütçe teklifleri ile birlikte, Maliye Bakanlığı'na ve Kalkınma Bakanlığı'na göndermeleri ve Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile

belirlenen bütçe büyüklüklerine göre nihai hali verilen performans programları Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanması gerekmektedir. Ancak 2016 yılı Performans Programı, 2016 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun süresinde yürürlüğe girmemesi nedeniyle mevzuatta öngörülen süreden daha sonra 05.04.2016 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır.

Sunum: Belirtilen Yönetmelik, performans programlarının kapsam ve içeriğine ilişkin genel bir çerçeve sunar. Kamu idarelerinin bu Yönetmelik ve Rehber'de ortaya konan genel yapı, süreç ve temel ilkelere riayet etmesi beklenir.

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nin Ek kısmı, performans programının formatını belirlemektedir.

Performans Programının sunum kriteri açısından değerlendirilmesi sonucunda; Kurumun amaçları, hedefleri, performans göstergeleri ve faaliyetlerini kaynaklar ile ilişkilendiren "Performans Hedefi Tablosu" (TABLO 1), "Faaliyet Maliyetleri Tablosu" (TABLO 2), "İdare Performans Tablosu" (TABLO 3), " Toplam Kaynak İhtiyacı Tablosu" (TABLO 4) ve "Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimlerine İlişkin Tablo" (TABLO 5) ların Hazırlama Rehberi'ne uygun hazırlanmış olduğu tespit edilmiştir.

-Performans Hedefinin İlgililiği: Performans Programı Hazırlama Rehberi'ne göre kamu idarelerinin performans hedefleri ya çıktılara ya da sonuçlara odaklı olmalıdır. İdarenin belirlediği dört (dört) adet performans hedefinin tamamının çıktı/sonuç odaklı olduğu ve yine tamamının stratejik hedeflerle ilgili olduğu anlaşılmıştır.

-Performans Göstergesinin İlgililiği: Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde gösterge; kamu idarelerince performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçlar şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre yapılan değerlendirmede, 2016 Yılı Performans Programında yer alan seksen beş (85) adet performans göstergesinden üç (3) adedinin performans hedefiyle ilgili olmadığı, diğerlerinin ilgili olduğu tespit edilmiştir.

Ölçülebilirlik: Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde; performans hedeflerinin, performans göstergeleri ile ölçülebilir olması gerektiği ifade edilmiştir. İlgili olduğu tespit edilen seksen iki (82) adet performans göstergesinin ölçülebilir olduğu tespit edilmiş, üç (3) adedinin performans hedefi ile ilgili olmadığından ölçülebilirliği değerlendirilmemiştir.

İyi Tanımlanma: Ölçülebilir olduğu tespit edilen seksen iki (82) adet performans göstergesinin iyi tanımlanma kriterini karşıladığı, üç (3) adedi ise performans hedefi ile ilgili olmadığından iyi tanımlanma kriterine göre değerlendirilme yapılmamıştır.

FAALİYET RAPORU

TÜRKPATENT'in 2016 Yılı Faaliyet Raporunun Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'e göre yapılan değerlendirmede:

Mevcudiyet: 5018 sayılı Kanun'un 41'inci maddesi hükümleri çerçevesinde 2016 Yılı Faaliyet Raporunun mevcut olduğu,

Zamanlılık: Faaliyet Raporunun mevzuatta öngörülen sürelerde hazırlandığı,

Sunum: Belirtilen Yönetmelikte bu kriter için, faaliyet raporlarında yer verilecek bilgilere yönelik ilkeleri ve bu raporların hazırlanmasında izlenecek süreçleri ortaya koyulacağı belirtilmiş olup, Faaliyet Raporunun sunum kriterini karşıladığı,

Tutarlılık: Faaliyet Raporunun tutarlılık kriterini karşıladığı,

Doğrulanabilirlik: Faaliyet Raporunun doğrulanabilirlik kriterini karşıladığı,

Geçerlilik/İkna Edicilik: Bütçe ve performans hedeflerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmalara ilişkin gerekçeler geçerlilik/ikna edicilik kriterine göre değerlendirilmiş olup, Faaliyet Raporunda, planlanan ve gerçekleşen performans arasındaki sapmanın nedenlerine yer verildiğinden geçerlilik/ikna edicilik kriterini karşıladığı,

Değerlendirilmiştir.

FAALİYET SONUÇLARININ ÖLÇÜLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Faaliyet sonuçlarının ölçülmesi kurumların performans bilgisini üreten veri kayıt sistemlerinin değerlendirilmesi yoluyla yapılmaktadır. Sistem denetimini içeren bu değerlendirmenin hedefi, kamu idarelerinin raporlanan verilerde önemli bir hata olması riskini azaltmak üzere yeterli kontrol sistemleri kullanıp kullanmadığını belirlemektir.

Performans bilgisi üreten veri kayıt sistemlerine ilişkin olarak; performans göstergelerinin izlenmesine yönelik ayrı bir yazılım veya veri tabanı bulunmamasıyla birlikte, performans göstergeleriyle ilgili verilerin kullanılmakta olan uygulama yazılımlarından elde

edilmekte olup veri kayıt sisteminin, hedef ve gösterge açısından performansın ölçülmesi ve raporlanmasına uygun olduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Performans Göstergelerinden Bazılarının Gösterge Kriterlerine Uygun Olmaması

Kurum Stratejik Planında yer alan “Kurumsal Kapasiteyi Sistemik Olarak Güçlendirmek” başlıklı 4 Nolu Stratejik Amacı gerçekleştirmek için belirlenen “ Personelin niteliği ve niceliği arttırılacaktır” ve “Fiziksel ve teknolojik altyapı gereksinimler doğrultusunda güçlendirilecektir.” Performans Hedeflerinin gerçekleştirmelerini ölçmek için tespit edilen performans göstergelerinin, Performans Programı Hazırlama Rehberinde açıklanan ilgililik kriterine uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik performans göstergesini “*Kamu idarelerince performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçları*” şeklinde tanımlamış ve Performans programlarında yer alan hedef ve göstergelerin sade ve anlaşılır olmasının esas olduğunu belirtmiştir.

Yine, Performans Programı Hazırlama Rehberinin “TANIMLAR” bölümünde Performans göstergesi, Kamu idarelerince performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçlar olduğu ifade edilmiş,

“Performans Hazırlama Süreci” kısmında “Performans Hedef ve göstergeleri ile faaliyetlerin belirlenmesi” açıklaması yapılırken “ *Performans hedefleri, idarenin ulaşmak istediği hedefleri gösterirken, faaliyetler ise bunları nasıl gerçekleştireceğini ifade eder. Performans göstergeleri ise performans hedeflerine ne ölçüde aşıldığını ölçmek, değerlendirmek ve izlemek üzere kullanılan araçlardır. Performans hedef ve göstergeleri ile faaliyetler belirlenen öncelikler çerçevesinde kamu idarelerinin üst yöneticisi ve harcama yetkilileri tarafından birlikte oluşturulur. Bu süreçte, idare performans hedefleriyle ilgili*

harcama birimleri de belirlenir.”denilmiştir.

Bu açıklamada; idare performans hedeflerinin; belirli, ulaşılabilir, gerçekçi ve performans göstergeleri ile ölçülebilir olması, performans hedeflerine ne ölçüde ulaşıldığını ölçmek ve değerlendirmek üzere performans göstergeleri belirleneceği,

Performans göstergelerinin;

- performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ölçebilmesi,
- ölçülebilir, ulaşılabilir, güvenilir veri sunacak nitelikte olması,
- hem geçmiş dönemlerin hem de diğer idarelerin benzer göstergeleriyle karşılaştırılabilir olması,
- verilerinin elde edilme ve değerlendirme maliyetleri makul ve kabul edilebilir bir seviyede olması,

Gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Stratejik Amaç 4. “Kurumsal Kapasiteyi Sistemik olarak Güçlendirmek” başlıklı amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere belirlenen performans göstergelerinin mali rakamlar içerdiği dolayısıyla performans hedefi ile ilgili olmadığı anlaşılmaktadır.

Performans Hedefi		Personelin niteliği ve niceliği arttırılacaktır.			
Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2014	2015	2016
4	Hizmet içi eğitimlere ayrılan kaynak miktarı	TL	107.865	39.848	170.000

Performans Hedefi		Fiziksel ve teknolojik altyapı gereksinimler doğrultusunda güçlendirilecektir.			
Performans Göstergeleri		Ölçü	2014	2015	2016

		Birimi			
1	Kurumun fiziksel olanaklarının ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik düzenlemeler için kullanılan kaynak miktarı (TL)	TL	332.628	410.919	2.890.000
2	Enstitünün donanım altyapısına kullanılan kaynak miktarı (TL)	TL	107.100	745.196	300.000

Bu şekilde belirlenen göstergelerin, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik ve Performans Programı Hazırlama Rehberinde açıklanan performans göstergesi kriterlerinden ilgililik kriterine uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; 2016 Yılı Performans Programının hazırlanmasında 2012-2016 Stratejik Planın esas aldığı, Denetim Raporunda ilgililik kriterini karşılamadığı tespit edilen söz konusu göstergelerin de Stratejik Planda yer alması nedeniyle kullanılmış olduğunu, Stratejik Planının uygulama süresinin 31/12/2016 tarihi itibarıyla sona erdiğini, 01/01/2017 tarihi itibarıyla uygulamaya konulan 2017-2021 Stratejik Planında performans göstergelerinin;

- çıktı/sonuç odaklı olmasına,
 - performans hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ölçebilmesine,
 - ölçülebilir, ulaşılabilir, güvenilir veri sunacak nitelikte olmasına,
 - mali rakamlar içermemesine,
 - iyi tanımlanma kriterlerine uygun olmasına
- dikkat edildiği,

Dolayısıyla, 2017 Yılı Performans Programında yukarıdaki kriterleri karşılamayan herhangi bir performans göstergesinin kullanılmadığı,

Belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında; 2012-2016 Stratejik Planın uygulama süresinin 31/12/2016 tarihi itibarıyla sona erdiği ve 01/01/2017 tarihi itibarıyla yeni 2017-2021 dönemine ait Stratejik Planının uygulamaya konulduğu, 2017 Yılı Performans Programının hazırlanmasında performans göstergelerinin gereken kriterleri karşılamasına dikkat edildiği belirtildiğinden bulgu konusu gelecek yıl denetiminde takip edilmelidir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>